

Kina je najveći proizvođač jestivih algi, godišnje se sabire približno pet milijuna tona. Najveći dio otpada na proizvodnju kombua od smeđe alge Laminaria japonica. Japan proizvodi 600 000 tona jestivih algi godišnje, gdje 75 posto otpada za proizvodnju Noria, (tanki alga kojom se omotava riža za sushi).

C-40/Na:0/Y:100/K:0

KAKADU, GOSPODAR ČAROBNOG OTOČJA

Gusarska priповijest s Jadrana

Daniel Načinović

Avantura? Mladenački hirovi? Ah, što li može natjerati mladu djevojku na takav čin!? Uvjeriti oca, trgovca svilom - Pietra Orseola - da je pusti na brod, da s venecijanskih laguna krene do afričkih obala s hrabrim mornarima iz Istre i Dalmacije... Ljubav, samo nesretna ljubav! Ljubav koja prevrće valove, koluta oblacima i uznemiruje srca...

Putovanje i potraga za izgubljenim... samo bi to moglo otkloniti misli ove djevojke od boli što joj satire srce. Njezin je mladić, Dino, prije godinu dana nestao u nekom pomorskom okršaju, pogođen sabljom ili progutan od morske nemani... "Možda", mislila je onih dana na polasku, na mletačkoj rivi sanjiva, ali odvažna Arianna, "možda bih ga negdje mogla sreći, doživjeti nemoguće..."

"Arianna", povjetarac je pod leptom jedara raznosio očev pozdrav "ja više nemam riječi kojima bih te uvjerio. Neka te dobri vjetrovi prate; neka te čuvaju Bog i Sveti Nikola!"

"Oče", zaplakala je mlada Venecijanka, bacivši se u zagrljaj šuštave svile, misleći i na majku koju je još kao djevojčica izgubila... "Oh papa! 'sto mar xe il mio destin! Oče, ovo je more moja sudbina!"

"Kakadu"!, čulo se kroz škripu drveta i užadi. Primila je velikog bijelog papagaja na rame i zatim dugo mahala u sjeni nadutih jedara "Arianna", uznosite lađe, svoje imenjakinje.

Kroz kliktanje galebova, pjenaste je šare na moru začas prekrila modrina. Jesen je u tajnovitome gradu nježnim rukama zatvorila prozore i verande. Rumena su pročelja i čipkasti prozori nad sve užurbanijim glogotom vode poprimili tamniju, sjetniju boju. Čuvar uspomena, jedan je kameni lav nevoljko zijevnuo uz bok vijugava stepeništa... i eto ti zime! Zima u Veneciji! Voda velikog kanala na kojem se ljuljuškaju rijetke

barke i brodice poprimila je boju šuštave, zelene svile. Po božićnom i novogodišnjem slavlju, baš kad se pričilo da će tišina zanavijek prekriti mostove i mostiće, kanale i kanaliće, sve vodene ulice Kraljice mora odjednom na Trg svetoga Marka nagruše šarene maske i raznolika glazbala: flaute, bubnjevi, lutnje, gitare i kitaroni, cijuk struna i raspjevani glasovi mnoštva:

"Carneval no 'sta 'ndar via..."

Ti daremo un bel cappotto,
ogni passo un scapellotto..."

Karneval je u Veneciji!

Čitav se grad preodjenuo u pozornicu velike lutkarske predstave, a u Duždevoj su palači iz večeri u večer užigane baklje, rasvjetljujući put gizdavam, raspojanim i sjetnim figurama što se mramornim stepeništem penju

Svjetlost, zvuk, zrak i voda

Projekt je osmislila i vodila mr. socijalne pedagogije Karmen Uljanić, u suradnji s dr. Lidijom Vujičić iz Centra za istraživanje djetinjstva pri Učiteljskom fakultetu u Rijeci

U sklopu projekta "Može li drugačije" i "Kako to istražuju djeca" koji je provela udruga Babin pas (po čakavski - duga) iz Rovinjskog Sela u vrtićima iz Rovinjskog Sela, Poreča, Novigrada i Umaga, završna prezentacija održana je u Umagu.

Zavidna kreativnost

Projekt je osmislila i vodila mr. socijalne pedagogije Karmen Uljanić, u suradnji s dr. Lidijom Vujičić iz Centra za istraživanje djetinjstva pri Učiteljskom fakultetu u Rijeci. Voditelji programa i prezentacije projekta, predsjednik udruge Babin pas prof. Damir Božić i ravnateljica talijanskog vrtića Girotondo Roberta Lakošeljac uputili su poziv prisutnoj djeci u Umagu da iskoriste jedinstvenu priliku za zajedničko istraživanje i povezivanje stvaralaštva, kreativnosti, znanstvenog i kritičkog promišljanja, ali i učenja sa znanstvenicima i vanjskim suradnicima.

- Kroz različite oblike otkrića djeca su pokazala zavidnu kreativnost tijekom programskih aktivnosti. To su samouvjereno manifestirala tijekom trosatne prezentacije svakodnevni otkrića. Bio je to rezultat naučenog u spoznajno-istraživačkim radionicama

u kojima su se susretali s različitim pojavama; zvukom, svjetlošću, vjetrom, zrakom, vodom, termodinamikom i električnom energijom, istaknula je Lidija Vujičić. Uistinu, bilo je zanimljivih prikaza sudionika istraživačkih skupina, uz organizacijsku pomoć studentica predškolskog odgoja Sveučilišta Jurja Dobrića iz Pule. Prisutni, uglavnom su to bili roditelji, s pozornosti i čuđenjem su pratili što djeca predškolskog uzrasta mogu sve činiti.

Projekt je inovativan i po tome što se u rad vrtića, škola i obrazovnih ustanova uključuju znanstvenici koji zajedno s djecom rade istraživanja kojima zadovoljavaju dječju znatiželju. Za potrebe projekta dvojica znanstvenika zagrebačke udruge Prirodopolis, dr. Ivica Aviani i Hrvoje Mesić izradili su mobilni prikaz interaktivne izložbe s tridesetak eksperimenata iz različitih područja fizike. Ta inovativna novost u Hrvatskoj ima za cilj poboljšati kvalitetu življenja najmlađih.

Izražavanje i stvaralaštvo

Umjetnici i stručnjaci novih medija Noel Šuran, Ida Skoko i Valter Černek poticali su djecu na izražavanje i kreativnost upotrebom video i web kamere, digitalne fotografije i grafike na način da se djeca istima koriste kod

dokumentiranja vlastitih spoznaja svijeta kroz istraživanja u području njihova interesa. Predstavili su to multimedijalnom izložbom na kojoj prikazuju kako se djeca od najranije dobi mogu služiti fotoaparatom, videokamerom i dokumentirati sve ono što ih zanima. Na izložbi je postavljena zajednička instalacija grafičkih dječjih radova. To je nastavak prošlogodišnjeg projekta djece i odgajatelja, iskustveno i suradničko učenje dječjih vrtića.

- Projekt otkriva da ne postoje slični oblici rada s djecom u redovitom

nog sustava stječu znanje i vještine u skladu sa interesima i sposobnostima, kazala je odgajateljica u rovinjskom vrtiću Neven i tajnica udruge Babin pas Karmen Uljanić.

Uz nju, taj veliki posao odradile su odgajateljice Marija Ćus, Božica Demirović, Branka Grgantov, Gabrijela Močibob, Ondina Šimičić, Fatma Labinjan, Mirjana Gulja, Ivana Mijatović, Pierina Morgan, Marinela Vadnov, Tea Radovanović, Sonja Marušić, Jadranka Kostnjačar, Antonela Škuflić i Lorena Pliško-Seferagić.

odgoju i obrazovanju. Bilo bi dobro da se putem projektnih aktivnosti, te izvaninstitucionalnim obrazovanjem kroz znanstvene predstave i radionice osiguraju uvjeti za unapređivanje kvalitete života djece rane, predškolske i školske dobi kao i djece s teškoćama u razvoju. Projekt omogućava da djeca izvan redovitog odgojno-obrazov-

Da puno toga može biti drugačije, pokazala su djeca vrtića iz Pazina, Rovinja, Vinkurana, Novigrada i Umaga. Projekt je proveden zahvaljujući potpori Zaklade za poticanje partnerstva i razvoja civilnog društva, uz domaćinstvo Grada Umaga, umaške ZT i DV Girotondo.

Napisao i snimio
Mijat GAVRAN

3

Iako imaju mnogo sličnosti s kopnenim biljkama, makroalge nisu prave biljke jer im nedostaje specijalizirani vaskularni sustav (provodni sustav za tekućinu i nutrijente) korijen, stabljika, listovi (uzimaju hranjive tvari, tekućinu i plinove direktno iz vodenog stupca) te zatvoreni reproduktivni organi (cvijet ili šišarka).

C:40/M:0/Y:100/K:0

k velikoj dvorani na maskirani bal. A tamo: i mlado i staro, i muško i žensko "ne znaš tko li je tko" predalo se zvucima plesne glazbe; svi u vrtlogu velikog karnevalskog cvijeta čas nalik ruži, čas nalik krizantemi...

- Onaj gospodin... šapnula je, gledajući kroz stakalca na nosu, jedna dama svojoj pratilji, "onaj gospodin može biti samo messer Pietro Orseolo". Pokunjen je za stolom Svilarškog doma; ne može prežaliti pokojnu suprugu, a kćerka mu se odmetnula u moreplovce...
- U moreplovce!? Hiii-hi-hi-hi... nasmijala se očigledno mlada dama, skrbno, čini se, prekrivajući razgoljene noge.
- Otplovila je, sjetit ćeš se, prošle jeseni u Neznamkamo!
- Otplovila je u možda na Cipar ili u Kinu, bit će, tragom Marka Pola. Svilari imaju tamo svoje poslove. Oh, kako bih rado nekamo otplovila! Daleko! Lontano, lontano!

Sad pogledaj: kao obuzet žarom poskočna ritma, gospodin je Orseolo obujmio bokove neke neznane gospođice... Tek što se par zavrtio u pet-šest krugova, gospođica se u odjeći Kolombine istrgnu iz svilarova naručja... U tili čas na njenom se mjestu, prekriven ofucanim šeširom, stvorio gusar s voštanom, kanda posmrtnom maskom na licu...

- Messer Orseolo! kliknuo je gusar tankim, očito ženskim glasom. Ne tugujte, messer Orseolo..!
- Zacijelo se odnekud poznajemo..., prozbori ovaj, hineći pogledom u bok svu ravnodušnost u gipkome plesu.

- Ne bih to rekao, ili ne bih rekla... ali sreća je nehajna bijela ptica i ona će vam možda biti i naklonjena...
- Tko ste vi? Kakva ptica?, odsiječe Orseolo.
- Ptica na ramenu jedne lađe s imenom jedne djevojke; o, da, kriještava ona ptica...
- Buncaš nesretna, vinom namočena spodobo!
- ... na ramenu jedne djevojke! He-heej!, dobaci gusar/ica i nestade u uzvijorenoj gomili.

Pietro Orseolo zastade na podiju. Sam, onako ispruženih ruku kao da u zraku drži neku nevidljivu plesačicu... Neki nisu isprva povjerovali, ali Veneciju je one noći prekrilo odnekud zalutali snijeg. Prhki pokrov, poput onog na slatkim fritulama i inim kolačima. Kamene je šape i grivatu glavu s pogledom prema Rivi nakrcanoj trupcima hrastovine zasula bjelina. Lav je samo zafrktao i napola spustio kapke. Ili je to bila neka u bjelini zalutala mačka?

Kada je to bilo? Jesen, zima... A evo, ubrzo će cvijet oleandra užariti svoje laticice, ogranj u kamenim sudovima, a ladari će življe pjevati rodosne pjesme. Dolje na jugu, jedan se usamljeni brod, na milost i nemilost sudbine, vraća put sjeverozapada i... možda bi se u nedjelju mogle ugledati mletačke palače, galebovi nad Kanalom i raspjevani gondolijeri.

Arianna, najmlađa Orseolova kćerka, plavokosa, tankostruka ljepotica u čijim se očima nastanila sva modrina Zaljeva, miljenica je posade na jedrenjaku što nosi njeno ime. U lađi je čudesan teret kakav se otkad je Venecije, Republike Svetoga Marka, još nikad ne bješe zaputio Sredozemnim morem!? Teret? Putnici, neobični, pssssssst! putnici iz Afrike koji bi, bude li sreće, trebali stići do venecijanskog žala...